

Anja Kovačič

Poporodna depresija in relacijska družinska terapija. Doktorska disertacija. Mentor: Tanja Repič Slavič. Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta. 2021. IX, 240, II str. <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=134097&lang=slv>

Doktorska disertacija z naslovom „Poporodna depresija in relacijska družinska terapija“, ki jo je pripravila kandidatka Anja Kovačič, je izvirno znanstvenoraziskovalno delo, ki se posveča obravnavi sprememb poporodnega depresivnega razpoloženja in značilnosti procesa relacijske družinske terapije. Rezultati pomenijo pomemben prispevek k praktičnemu znanju, h klinični praksi in k učinkovitosti uporabe relacijskega družinskega terapevtskega modela.

V teoretičnem delu disertacije je zajet pregled znanstvene literature in s tem prispevek k razumevanju in razjasnitvi poporodne depresije v povezavi z izvirno družino, s partnerskim odnosom in s starševstvom. Poleg tega je predstavljena tudi teoretična podlaga modela relacijske družinske terapije.

Empirični del je zajemal tako kvalitativni kakor kvantitativni del. V kvantitativni del raziskave je bilo vključenih 245 udeleženk, od katerih je polovica izražala simptome poporodnega depresivnega razpoloženja. Udeleženke je avtorica dobila s pomočjo zdravnikov, ginekologov, babic in različnih centrov za mame po porodu po vsej Sloveniji. V splošnem so rezultati pokazali, da udeleženke s poporodno depresivno simptomatiko prihajajo iz družin, v katerih je funkcioniranje manj zdravo, in so manj zadovoljne s partnerskim odnosom v primerjavi z udeleženkami brez poporodne depresivne simptomatike.

Kvalitativni del raziskave je obsegal terapevtski proces petih parov, pri katerih je partnerka izražala simptome poporodne depresije. Terapevtska srečanja so potekala tri mesece, enkrat tedensko po 50 minut. Nekaj težave je bilo zaradi pogošte odsotnosti partnerjev, zato je bil terapevtski proces z vidika celovite partnerske obravnave otežen in omejen. V procesu terapije so bile tako bolj v ospredju udeleženke s poporodno depresijo in njihovo delo na sebi.

Za prepoznavanje sprememb in značilnosti terapevtskega procesa so bili uporabljeni zapiski udeležencev, dnevniki srečanj in psihometrične lestvice. Kvalitativne vsebine so bile analizirane z metodo osnovane teorije. Rezultati so pokazali, da so se po sklepu procesa terapij pri vseh udeleženkah simptomi poporodnega depresivnega razpoloženja zmanjšali ali izginili, ni bilo pa pomembnih sprememb v zadovoljstvu s partnerskim odnosom. Pokazale so se tudi pozitivne spremembe na področju materinstva in družinskih odnosov.

Pri posploševanju izsledkov je treba upoštevati, da je bilo v klinični skupini malo udeležencev, kontrolne skupine pa ni bilo. Prav tako je bilo pogosto izostajanje partnerjev pri terapiji in sočasno obiskovanje podporne skupine za matere po porodu.

Svojevrsten znanstveni prispevek se kaže v spoznanjih o ključnih trenutkih terapevtskih sprememb, pa tudi v pozitivnih spremembah, povezanih z njimi, na

številnih področjih življenja udeleženk; to doslej še ni bilo narejeno. Vse to omogoča bolj celovito razumevanje terapevtske obravnave po relacijskem družinskem terapevtskem modelu pri predelavi simptomov poporodne depresije. Prav tako imajo lahko rezultati raziskave in obširni teoretični pregled pomembno vlogo pri nadaljnjem raziskovanju področja poporodne depresije.

Tanja Repič Slavič